

gospodarske, obertniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pōli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 fl. 60 kr., za pol leta 1 fl. 80 kr., za četert leta 90 kr. pošiljane po pošti pa za celo leto 4 fl. 20 kr., za pol leta 2 fl. 10 kr., za četert leta 1 fl. 5 kr. nov. dn.

V Ljubljani v sredo 10. julija 1861.

Nekaj o tem, kar je kmetijstvu najbolj potreba.

(Dalje.)

Kar naši kmetje pa tudi veči gospodarji najbolj zane-marjajo v lastno veliko škodo, je to, da gnojnice iz hlevov in gnojnišč po pametno napravljenih cevih ali žlebih ne vjemajo v jame, ki bi se imele zraven vsakega gnojnišča napraviti, da bi se v nje stekala gnojnica, ki se sicer ali pogubi ali saj toliko dobička ne donša gospodarju, kakor bi ga lahko. Take jame naj so po velikosti kmetijstva večje ali manje, dosti globoke, na dnu s tlakom in ilovco dobro zabite, na straneh obzidane, s cementnim ali hidravličnim apnom zadelane, zgorej s pokrovom pokrite, in če je mogoče s sesalko (pumpo) prevedene, da gnojnice, kadar se potrebuje za to ali uno rabo, ni treba s korcom zajemati. Taka pumpa naj je spodej vselej z drateno gosto mrežico prevedena, da se v cev gnoja ne privleče in pumpa ne zamaši.

Če si je gospodar tako dobro oskerbel prave mesta, kamor si spravlja gnoj in gnojnico, naj

1. napravi gnoja, kolikor največ more in pa dobrega; naj

2. umno ravna ž njim na gnojnišču, in na polji, in naj ga

3. porabi, kolikor najbolje more, v svojo korist.

Nauk k 1). Navadna nastelj je vsakoršna slama; al slame nimajo nikjer zadosti in se rabi tudi za druge potrebe; zato jo mora nadomestovati: resje, listje, žaganje, hostni mah in oklestki, bičevje iz bajerjev, praprot, pezdije itd.

Razun teh reči bi se imelo tudi cestno blato poberati in po cestah popušeno živinsko blato; stroški, ki nam jih tako poberanje prizadene, nam bojo na polji gotovo deseterno povernjeni.

Napravijo naj se na polji tako imenovani prekopi, kamor dežnica in snežnica nesnago in šaro s cest in kolovozov nanaša, in ondi, kjer se voda od več sekov ali jarkov zbira, naj se po tri čevlje globoke in dovelj široke jame skopljejo, v ktere se s polja pritekla voda nabera, in mnogoverstno plavje, blato in smeti nanaša, ktere naj se včasih iztrebijo, in gnoj, kar se ga v njih nabere, naj se na njivo ali travnik izpelje. Ravno tako se bo ondi, kjer med poljem kakošen potok teče, dovelj dobrega gnoja nabralo; ako se potočnica za namakovanje senošet ali travnikov ne porabi, se gnojni ostanki senošetim tudi dobro priležejo.

Nikoli naj se ne pozabi na komposte, to je na kupe iz razne mešance, za ktere se jemlje plevél, preden seme stori, trava vsake baže, cestno blato, iveri, stelja, smeti, cunje, čevljarski obrezki in stari škarpi, golobjek, kurjek in vsakoršna druga šara; vse se skladoma na kup spravi in od časa do časa z gnojnico polije; čez leto večkrat prekoplje, in ko na kupu popolnoma izvrè, je kaj dober gnoj za njivo in travnike.

V jeseni naj se bajerji trebijo, blato iz njih spravi in izpelje na kupe, drugo spomlad prekida, nekoliko z apnom

pomeša in do jeseni na kupu ležati pusti, da se dobro podela, in gnoj je res za vsako rabo dober.

Ravno tako dober je gnoj tudi iz kosti, v prah zmletih kakor so, ali iz žganih. Kosti se žgejo tako dolgo, dokler bele postanejo, potem se pa v prah stolčejo; 10 delov tega praha z 9 deli žveplenokislino (hudičevega olja) pomeša, ktera se je poprej z 10 deli vode zmešala; s tako dobljeno fosforno kislino naj se gnojni kup včasih polije. Kosti kupujem, akoravno je v ti okolici cukrarnica, funt po krajcarji; pa od zaklane ali sicer poginjene živine jih dosti zastonj dobim.

Kdor pepél nabera in ga po senošetih, kamor vode napeljati ne more, potresa, tudi dobro opravi; blizo postaj na železnih cestah ali obertniških fabrikah, kjer se veliko premoga (kamnitega oglja) popali, poberaj njegov prah, in vozi ga na senošeti in travnike, pognoji jih ž njim, kar največ moreš, boš vidil, da ti bo trava rastla velika in gosta, da je boš res vesel; — tudi na njivo bo premogov prah, posebno debeli zemlji, dober gnoj, drobneja žlindra jo zrahla in rodovitno napravi.

Šuta in cegelni prah sta tudi dober gnoj, posebno šuta dolgo terpi, debelo zemljo prerahlja in dokaj zboljša. Razun teh reči se nahaja tu in tam tudi veliko druge za gnoj verle šare, ki kmetovavcu družega ne prizadene kakor le nekoliko dela, da jo skup spravlja; še celó čisti pesek in gola ilovica se znata za gnoj porabiti, če se namreč dovelj peska, najmanj 1 do poldrugi pavec na ilovnato zemljo napelje in z ilovico dobro pomeša, ktero svižnato in rodovitno napravi. Tega opravila naj bi noben gospodar ne opuščal, kateri ima ilovnate njive; bo vidil, da jih bo kmali v bolji stan pripravil.

Če ima pa kmetovavec priliko, si slame, pepéla iz fabrik, ker potašel ali žajfo kuhajo, ali živinskega gnoja blizo mest in fabrik omisliti, naj se stroškov ne boji; gnoj mu jih bo gotovo povernil. (Konec prih.)

Gospodarske skušnje.

(Repo med krompir sejati.) Na Nemškem v Saksonii že 6 let tako ravna in se prav hvalijo. Oni sejejo, berž ko so krompir osuli, repo na zrahlaano zemljo. Kdor ne more ravno ta dan, ko je krompir osipan bil, repe sejati, naj odloži posetev, dokler ne začne deževati, ker bolj ko je vlažna zemlja tem poprej ti bo seme kalilo. V senčnatih brazdah med krompirjevcem repa rada raste in posebno takrat se dobro ponaša, kadar začne krompirjevo perje venéti. Primerilo se je že, da se je na to vižo med krompir posejane repe še enkrat toliko pridelalo kakor krompirja. — Ravno s takim pridom se dá repa tudi med turšico sejati, ko je bila turšica že osuta.

Obertnijstvo.

(Kako naj se debla za žagance režejo, da se manj krivijo ali zvežijo?) Pazljivo okó bo kmali vidilo, da drevesa, čeravno tudi v gostem gojzdu stojé, se